

Kaderbrief 2026

Gemeente Heerlen

Juni 2025

Geachte raadsleden,

Voor u ligt de Kaderbrief 2026. Deze Kaderbrief markeert de start van het begrotingsproces van het begrotingsjaar 2026. In deze brief schetsen wij de belangrijkste inhoudelijke en financiële ontwikkelingen die voor ons de kaders vormen voor het samenstellen van de begroting 2026. Tijdens de behandeling van deze brief in uw raad op woensdag 25 juni geeft u, vanuit uw kader stellende bevoegdheid, uw overwegingen mee aan ons. Op basis daarvan zullen wij u een begrotingsvoorstel doen. Dat voorstel ontvangt u begin oktober en wordt behandeld op woensdag en donderdag 5 en 6 november a.s. tijdens de algemene beschouwingen.

De Kaderbrief hebben wij als volgt opgebouwd:

- Een macro-economische verkenning;
- De staat van de stad;
- Onze opgaven, onze agenda;
- De richtlijnen van onze toezichthouder de provincie;
- Een financiële vooruitblik naar het nieuwe begrotingsjaar;
- Overzicht van het verdere begrotingsproces.

Een macro-economische verkenning

Het Centraal Plan Bureau publiceerde onlangs de jaarlijkse voorspelling voor de vaderlandse economie en de overheidsfinanciën. In deze raming werden verkenningen opgenomen tot het jaar 2033. Het is een licht optimistische voorspelling met het expliciete voorbehoud dat de actuele geopolitieke ontwikkelingen de economische situatie, waarin wij verkeren, onzeker maken. Een voorbeeld van een dergelijke geopolitieke ontwikkelingen is het aantreden van een nieuwe Amerikaanse president die begin april van dit jaar een mondiale handelsoorlog leek uit te lokken door een aankondiging van een verhoging van de invoertarieven met irrationele percentages. Het maakt in algemene zin dat de voorspelbaarheid van politieke beslissingen sterk is afgenomen en tegelijkertijd zijn steeds vaker ronduit disruptieve veranderingen mogelijk op het terrein van handel en internationale samenwerking, zo laat het CPB ons weten in zijn voorspelling.

De komende jaren groeit de Nederlandse economie gematigd. Het economische beeld voor de middellange termijn is gunstiger dan eerder verwacht. De oorzaak daarvan is een hogere arbeidsparticipatie en een lagere werkloosheid. De overheidsfinanciën geven daardoor een beter beeld dan oorspronkelijk voorspeld. De conjuncturele situatie daarentegen, met nog altijd een krappe arbeidsmarkt en een relatief hoge inflatie, geeft echter vooralsnog geen aanleiding tot een expansief begrotingsbeleid.

Het bruto binnenlands product groeit in 2025 met 1,9% en in 2026 met 1,5%. Vooral huishoudens en de overheid stimuleren deze groei omdat de verwachting is dat ze meer zullen gaan besteden. Op de middellange termijn groeit de economie ook sterker dan eerder geraamd. Doordat meer jongeren en meer ouderen van rond de pensioenleeftijd werken, is het arbeidsaanbod hoger. Ook blijft de werkloosheid relatief laag. Wel is de verwachting dat de productiviteitsgroei in deze periode laag blijft. Het CPB geeft aan dat de koopkracht groeit met name als gevolg van de lastenverlichting uit het Hoofdlijnenakkoord. Hierdoor, zo is de verwachting, neemt ook de armoede af, van 3,5% in 2024 naar 2,9% in 2026.

Nogmaals moeten we een voorbehoud maken bij deze cijfers van het CPB. Met name ten aanzien van de economische groei cijfers. Immers, een open economie als die van Nederland kan hard geraakt worden door onzekerheid in de wereld. We zien dat duidelijk in de zgn. 'Global Economic Policy Uncertainty Index' die op mondiaal niveau de onzekerheden ten aanzien van beleid in de samenleving meet. In maart 2025 bereikte die index het hoogste niveau sinds de coronapandemie.

De staat van de stad

Wij kijken als college vanuit verschillende invalshoeken naar deze licht positieve economische toekomstverkenning van het CPB. Het duiden van dit economische optimisme specifiek voor onze stad, heeft dan ook verschillende dimensies.

Immers, volgend jaar op 18 maart 2026 vinden verkiezingen plaats voor een nieuwe gemeenteraad. Een nieuw gemeentebestuur zal vanaf medio 2026 zijn stempel drukken op het bestuurlijke reilen en zeilen in onze stad. Dat feit bepaalt in hoge mate de manier waarop wij de begroting, die wij nu aan het voorbereiden zijn, in zullen gaan vullen.

Vanuit de uitdrukkelijke wens een nieuw gemeentebestuur niet op te zadelen met tekorten en financiële achterstanden hebben wij de afgelopen jaren met man en macht voorgesorteerd op het begrotingsjaar 2026. Een bijzonder jaar. Het zgn. Ravijnjaar. Het jaar waarin het Rijk gaten in onze meerjarige begroting schoot. We hebben vervolgens de benodigde bezuinigingen en ombuigingsplannen ingeboekt. Dat deden wij niet omdat onze financiële huishouding niet op orde was, maar omdat het Rijk een nieuwe financiële systematiek binnen het gemeentefonds introduceerde.

Het Ravijnjaar betekende dat we in onze vorige meerjarige begroting op onderdelen al stapjes terug moesten doen ten aanzien van onze ambities. Dat was onvermijdelijk gezien de massiviteit van de tekorten waarmee wij geconfronteerd werden. Het betrof een bezuinigingsopgave van een omvang die zich de afgelopen decennia nog niet had voorgedaan en betekende een aderlating voor iedereen in de stad. Bij de maatregelen die we troffen hanteerden we in eerste instantie wederom de Ladder van Lodewijks maar ontkwamen niet aan aanvullende maatregelen.

Toch mogen we met enige trots vaststellen dat er onveranderd reden is voor optimisme. Ondanks het Ravijnjaar blijven wij voor stad en regio in een groeiscenario met als resultaat op termijn een stad met 100.000 inwoners en een regio met 300.000 inwoners.

Groei is een complex van factoren die samenhangen en elkaar versterken. De door het CPB voorspelde economische groei is daar een onderdeel van. Maar de groei ligt vooral verborgen in de mogelijkheden die onze stad en regio herbergen. Parkstad heeft de potentie om met de Aken én

Zuid-Limburg een gewild woon-, werk- en verblijfsgebied te worden met hoogwaardige natuurgebieden en een compleet en hoog aangeschreven (eu)regionaal kennislandschap als voedingsbodem voor innovatie en talentontwikkeling. De sterk in de regio verankerde kennis- en onderwijsinfrastructuur heeft de potentie om een magneet te zijn voor nieuw talent. We moeten dit ontwikkelen samen met de werkgevers in de regio, die daardoor kunnen groeien en in de regio blijven investeren.

Dat zal echter niet vanzelf gaat. Het heeft geen enkele zin om op dit soort effecten te wachten. Daarom zetten wij al jaren onze schouders onder onze stad. Dat doen we via onze opgaven en onze agenda.

Onze opgaven, onze agenda

Het begrotingsjaar 2026 is anders dan de voorgaande jaren. Dat heeft, zoals hierboven aangegeven, te maken met de gemeenteraadsverkiezingen volgend jaar. Immers, het begrotingsjaar 2026 valt maar voor een beperkt gedeelte binnen onze invloedssfeer. De consequentie hiervan is dat 'beleidsluwheid' en 'investeringsluwheid' de rode draad vormen bij het samenstellen van de begroting 2026. Daarnaast willen wij het volgende college een gezond uitgangspunt geven hetgeen betekent dat er een evenwichtig financieel startpunt moet zijn voor de nieuwe coalitie. Hierover meer in het vervolg van deze brief.

In onze voorgaande Kaderbrieven benoemden wij een viertal 'opgaven'. Deze opgaven komen voort uit de ontwikkelingen die zich in de 'wereld' om ons heen afspelen en zijn rechtstreeks te relateren aan onze ambities en daarmee ons coalitieakkoord en ons 'uitvoeringsprogramma', het Meerjarig Bestuurlijk Programma. We beschouwen deze opgaven als de inhoudelijke kapstok voor ons totale gemeentelijke beleid. Deze opgaven helpen ons om, ook voor de langere termijn, duidelijke inhoudelijke aangrijpingspunten te hebben bij alles wat wij doen: bij onze lobby, bij het verhaal dat wij vertellen over Heerlen en bij de samenwerkingen die wij onderhouden en aangaan.

Opgave 1: De basis is op orde.

De themagebieden binnen deze opgave zijn beheer van de openbare ruimte, veiligheid, dienstverlening, buurten en wijken en burgerbetrokkenheid. Deze opgave vormt de basis waarop we ons beleid vormgeven. We zijn ons er van bewust dat het geen zin heeft om ambities, plannen en projecten te ontwikkelen en uit te voeren wanneer deze basis ontbreekt. Dat is ook de reden waarom we deze opgave hier als eerste noemen.

Opgave 2: Er is bestaanszekerheid en een toekomst voor iedereen.

De themagebieden binnen deze opgave zijn werk, inkomensvoorziening armoedebestrijding en maatschappelijke ondersteuning. Wij staan bekend als een sociale stad. Hoewel het sociale beleid voor een belangrijk deel afhankelijk is van rijksbeleid, zullen wij blijven doen wat we al decennia doen nl. zoveel mogelijk bijspringen om de zorg voor alle Heerlenaren minstens op een aanvaardbaar niveau te houden. Het spreekt voor zich dat wij in dit verband onverkort en vol vertrouwen voortgaan met onze integrale, generatielange, gebiedsgerichte aanpak: het Nationaal Programma Heerlen Noord.

Opgave 3: Het centrum van Heerlen is onze huiskamer en een broeiplek van stedelijke dynamiek als het gaat om ondernemen, cultuur, onderwijs, wonen en mobiliteit.

De themagebieden binnen deze opgave zijn: onderwijs naar de binnenstad, centrumontwikkeling, economie, cultuur en mobiliteit. Dit alles in de context van onze regio, Euregio en op de (kennis) as Randstad-Aken. Een essentieel, lopend proces is de verwerving van het vastgoed aan de eerste Promenade t.b.v. onderwijs en de ontwikkelingen die gaan volgen op deze prominente plek in de stad.

Opgave 4: Hier stellen wij een herziene formulering voor nl. We ontwikkelen een stevig fundament voor een vernieuwd ecosysteem met een robuuste en duurzame arbeidsmarkt voor de stad en regio waarbij de belangrijkste draaiknoppen de thema's wonen, werken en leren zijn.

Deze vierde opgave formuleerden wij de voorgaande jaren anders nl. een opgave gericht op de vertaling van landelijke transitieopgaven naar Heerlens beleid. Natuurlijk blijft dit een belangrijke prioriteit binnen onze gemeentelijke beleids-scoop. Echter we zien dat we als stad en regio steeds minder goed fundamentele voorzieningen kunnen 'vasthouden'. Een voorbeeld hiervan zijn de perikelen rondom het ziekenhuis. We moeten in dat verband helaas een pijnlijke conclusie trekken nl. dat onze arbeidsmarkt onvoldoende robuust is om voorzieningen kost wat kost te behouden voor stad en regio.

We zijn zelfs genoodzaakt om de problematiek nog dieper te zoeken omdat de fundamentele die we nodig hebben om tot die duurzame arbeidsmarkt te komen, lijken te wankelen. Op de componenten die cruciaal zijn voor de arbeidsmarkt nl. wonen-werken-leren, blijven Heerlen en de Parkstad regio, ondanks alle inspanningen en investeringen, consequent onder het gemiddelde scoren. Als we daar nu niks aan doen, zullen tekorten op de arbeidsmarkt blijven ontstaan, waardoor de leegloop van fundamentele voorzieningen alleen maar zal toenemen. Een neerwaartse spiraal die we te allen tijde moeten voorkomen.

En dat kan. We kunnen dat voorkomen. Zuid-Limburg en dus ook Parkstad en Heerlen, is in velerlei opzicht uniek: het landschap, de ruimte, de aanwezige onderwijsinstellingen, Chemelot maar ook de geografische ligging als grensregio. Die grensregio is feitelijk een agglomeratie van meer dan vier miljoen inwoners. De kansen voor een voor iedereen welvarende regio zijn legio maar dan moeten we wel gericht investeren. De Agenda Zuid-Limburg formuleert goede en heldere economische ambities maar het is onze diepe overtuiging dat vanuit Parkstad het vliegwiel in gang moet worden gezet om hierin daadwerkelijk beweging te krijgen. Dat denken wij omdat bij ons de urgentie het hoogst is, wij beschikken over een sterk georganiseerde sub regio maar ook omdat onze Parkstad regio een rijke ervaring heeft opgebouwd op het gebied van transitie en fundamentele ontwikkelingen.

Onze vraag aan de landelijke overheid is klip en klaar: we willen de samenwerking met het Rijk doorzetten maar die samenwerking moet wel structureel en langjarig worden. Dus niet enkel op basis van projectfinanciering, maar duurzame samenwerking op basis van expertise.

Wij denken daarbij aan:

1. Een impuls van de arbeidsmarkt voor zorgpersoneel in Zuid-Limburg.
Onderwijsinstellingen, zorgorganisaties, bedrijfsleven en stad & regio bundelen hun krachten om de instroom in zorgopleidingen te vergroten en een aantrekkelijker arbeidsklimaat te creëren voor zorgprofessionals.
2. Het verstevigen van ons onderwijs-ecosysteem.
Het onderwijscluster in onze regio is van oudsher sterk door de aanwezigheid van de Hogeschool Zuyd en de Open Universiteit. Maar wij zien nu unieke kansen met de beweging van de RWTH

Aken over de grens en de ambitie van Universiteit Maastricht om opleidingen in Heerlen te gaan realiseren.

3. Het realiseren van een gedifferentieerd en kwalitatief goed woningaanbod.
Met het Nieuw Heerlens Woonfundament (dat streeft naar een betere verdeling van woningen in de stad) slaan we een nieuwe weg in. We ruilen het denken in krimp definitief in voor perspectief en groei en zetten in op 5000 nieuwe woningen in Parkstad waarvan 1500 in Heerlen. Onze rode draad hierbij is het verduurzamen van de woningvoorraad, het realiseren van een gedifferentieerd woningaanbod en een veerkrachtige instroom.
4. Langjarig partnerschap met het Rijk inzake het Nationaal Programma Heerlen Noord. Feitelijk overlapt dit de hierboven genoemde tweede opgave.

Naast deze plannen willen, en kunnen wij in deze brief niet voorbij gaan aan een aantal concrete bewegingen die in 2026 onze stad zullen kleuren.

We ondergaan momenteel een ingrijpende transformatie op het gebied van cultuur en erfgoed, met twee belangrijke projecten in het centrum: de ontwikkeling van Het Romeins Museum en de renovatie van de monumentale Royal bioscoop. Het Thermenmuseum, bekend als een van de mooiste Romeinse monumenten van Noord Europa, wordt omgevormd tot Het Romeins Museum. De opening staat gepland voor medio 2027 en 2026 zal in het teken staan van verbouwingen, voorbereidingen en verwachting. Ook zetten we in op de verdere uitwerking van het stadsbad.

Hetzelfde geldt in 2026 voor de Royal bioscoop, het iconische rijksmonument uit 1938 ontworpen door architect Frits Peutz. Deze ondergaat een grondige renovatie met als doel de transformatie tot een centrum voor filmcultuur en creativiteit, met vanzelfsprekend het behoud van de monumentale gevel.

In 2026 zal het centrum van Hoensbroek zich verder ontwikkelen als een levendig en toekomstbestendig gebied, met nadruk op wonen, voorzieningen en cultuur. Hoewel de volledige transformatie pas in 2034 gerealiseerd zal zijn, worden er in 2026 al zichtbare stappen gezet. Een andere belangrijke ontwikkeling in Hoensbroek zal zichtbaar zijn in de wijk Slackhorst. Daar wordt in het derde kwartaal van 2025 de bouw gestart van 124 duurzame nieuwbouwwoningen, met oplevering gepland voor het derde kwartaal van 2026. In het vierde kwartaal van 2026 begint de sloop van de resterende woningen met oplevering van 23 woningen in het vierde kwartaal van 2027.

In 2026 zetten we belangrijke stappen in de ontwikkeling van woningbouw, gericht op groei, diversiteit en duurzaamheid met een aantal initiatieven. Deze initiatieven tonen onze inzet voor een toekomstbestendige en inclusieve woonomgeving, met aandacht voor diverse doelgroepen en duurzame oplossingen.

In 2026 heeft de Universiteit Maastricht (UM) haar aanwezigheid in Heerlen verder versterkt, met een focus op het ontwikkelen van een masteropleiding in Parkstad. Deze stap is onderdeel van een bredere samenwerking tussen de UM, de gemeente Heerlen en Zuyd Hogeschool, gericht op het versterken van Heerlen als kennisstad en innovatiemotor.

De nieuwe masteropleiding richt zich op het snijvlak van medische technologie en data science. Deze keuze sluit aan bij de strategische focus van de regio Parkstad, die zich positioneert als een centrum voor medische technologie, mede dankzij initiatieven zoals Medlands Parkstad. In dit samenwerkingsverband werken de UM, Zuyd Hogeschool, VISTA College, de gemeenten Heerlen en Kerkrade, en bedrijven als Medtronic en Boston Scientific samen om innovatie en talentontwikkeling in de medische technologiesector te bevorderen.

De richtlijnen van onze toezichthouder de provincie

Op 10 april jl. ontvingen wij van onze toezichthouder, de provincie, de richtlijnen die gehanteerd worden bij het beoordelen van onze gemeentelijke begroting. In de voorbije jaren deed de provincie dat in de vorm van een brief. Deze keer informeert de provincie ons middels een 'circulaire'.

Het betreft onderwerpen die actueel zijn en die invloed hebben op onze meerjarige begroting 2026-2029. Daarnaast is er de informatie over de manier waarop de provincie de komende begroting en de meerjarenraming beoordeelt. Deze richtlijnen zijn voor een groot deel financieel technisch van aard met veel detailinformatie. We beperken ons hier tot de hoofzaken.

De provincie hanteert vanzelfsprekend als uitgangspunt de geldende wet- en regelgeving. Dat betekent dat Gedeputeerde Staten de begroting 2026, net als in andere jaren, beoordeelt op het wettelijk criterium van structureel en reëel evenwicht. De basis voor het financieel toezicht ligt in artikel 203 van de gemeentewet. Naast de gemeentewet worden ook het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader en het Besluit Begroting en Verantwoording als kaders voor het toezicht gehanteerd.

Wat de toezichthouder precies bedoelt met een begroting die structureel en reëel in evenwicht is definieert hij als volgt:

- De structurele lasten worden gedekt met structurele baten. Oftewel: jaarlijks terugkerende taken moeten met jaarlijks terugkerende opbrengsten kunnen worden bekostigd.
- Lasten en baten moeten reëel geraamd worden. Concreet houdt dit in dat er een goede inschatting moet worden gemaakt over de kosten van taken, over hoeveel opbrengsten er binnen zullen komen en hoeveel eventueel bespaard kan worden met het nemen van maatregelen.
- Structureel sluitend betekent voor onze toezichthouder dat de begroting 2026 of de meerjarenraming, uiterlijk in 2029, structureel sluitend is.

Ook wijst de toezichthouder er op dat bezuinigingen concreet onderbouwd moeten worden en dat incidentele baten en lasten helder worden gepresenteerd. Ook de investeringsplanning moet zo realistisch mogelijk worden opgenomen in de begroting en voor kapitaalgoederen is het verplicht de actuele beheersplannen op te nemen in de begroting.

Een financiële vooruitblik naar het nieuwe begrotingsjaar

In de Kaderbrief 2025, precies een jaar geleden, moesten wij u de volgende saldo's presenteren. Dit was de eerste ruwe financiële schatting voor de begroting 2025 en de meerjarige saldo's over de jaren 2026 tot en met 2028:

X1000 euro	2025	2026	2027	2028
Saldo	-2.011	-24.132	-19.179	nbb

In deze financiële voorspelling werden we hard op de feiten van het Ravijnjaar (2026) gedrukt. Er was dan ook maar een conclusie mogelijk: bezuinigen. We spraken in de betreffende Kaderbrief af om met een bezuinigingspakket te komen bestaande uit de volgende methodieken en keuzes:

1. De methodiek van de ladder van Lodewijks:
Stap 1) Doelmatiger werken Stap 2) Anders organiseren Stap 3) Vertragen van projecten Stap 4) Heroverwegen van taken (en projecten) Stap 5) Het vergroten van de lastendruk. Vervolgens, als laatste stap (Stap 6), liep de ladder op naar de categorie waar de gevolgen voor onze inwoners het grootst zijn nl. maatregelen die de inkomens van kwetsbare mensen raken.
2. Terughoudend bij bezuinigen binnen de opgaven.
3. Generieke maatregelen ten aanzien van onze verbonden partijen.
4. Een extra bezuiniging op de gemeentelijk organisatie.

Deze bezuinigingsoperatie resulteerde tot de volgende financiële meerjarige begrotingsreeks:

X1000 euro	2025	2026	2027	2028
Saldo	0	-8.287	-1.528	0

Als gevolg van de aanhoudende landelijke onzekerheden omtrent de gemeentefinanciën, zijn wij in deze Kaderbrief nog niet in staat om een betrouwbare saldoreeks te presenteren voor de jaren 2026 tot en met 2029. Begin juni (te laat om nog op te nemen in deze Kaderbrief) ontvangen we de meicirculaire en dan hebben we een concreter beeld van de financiële ontwikkelingen. We zullen dat vertalen in een raadsinformatiebrief die wij medio juni naar u sturen. Deze brief leggen wij gelijktijdig aan u voor samen met deze Kaderbrief in de raadsvergadering van 25 juni.

Om toch een eerste inzicht te krijgen in de financiële ontwikkeling voor de jaren 2026 tot en met 2029 is de meerjarenraming van de begroting 2025 het uitgangspunt. We hebben daarvoor een eerste balans opgemaakt van de in de begroting opgenomen bezuinigingen. Het is onze voorlopige prognose dat we de beoogde bezuinigingen ten dele zullen realiseren. O.a. de generieke maatregel ten aanzien van de gemeenschappelijke regelingen lijkt beperkt haalbaar.

Daarnaast constateren wij een aanhoudende en significante stijging van de kosten in de jeugdzorg. Dat is een zgn. autonome ontwikkeling waarop wij geen invloed hebben. De structurele effecten van de jaarrekening, de zomernota en alle overige autonome ontwikkelingen zijn we momenteel aan het onderzoeken en aan het analyseren.

In een eerste verkenning zien we dat het Rijk in haar voorjaarsnota ca. 3 miljard euro extra beschikbaar stelt voor gemeenten. Het gaat hierbij specifiek om de kosten van de jeugdzorg en het dempen van het Ravijnjaar. (demping Ravijnjaar Voor Heerlen: 2,4 miljoen euro, structurele compensatie extra middelen jeugd voor Heerlen: ca. 3,3 miljoen euro structureel en 7,5 miljoen euro incidenteel). We mogen hier vaststellen dat het Rijk uiteindelijk toch ervoor gekozen heeft om gemeenten tegemoet te komen bij het anticiperen op het Ravijnjaar. Echter, van een structurele oplossing is nog geen sprake.

Ook verwachten wij op basis van een eerste verkenning dat we wederom te maken krijgen met een bezuinigingsopgave waarbij we rekening moeten houden met een tweetal scenario's:

- Een 'ongewijzigd scenario' met een structureel tekort van circa 7,5 miljoen euro;
- Een 'negatief scenario' met een structureel tekort van circa € 15 miljoen euro.

Deze scenario's zullen uiteindelijk duidelijker worden als we inzicht hebben in de meicirculaire en later deze zomer in de opmaat tot de miljoenennota.

In beide scenario's zijn helaas opnieuw bezuinigingen nodig in de begroting 2026, die ons dwingen tot een aantal 'spelregels'.

Reeds bestaande spelregel:

- Niet behaalde bezuinigingen worden opgelost binnen de betreffende portefeuille.

Nieuwe spelregels:

- Geen nieuw beleid in het laatste jaar vóór de verkiezingen. Alleen als het echt noodzakelijk is, kan nieuw beleid doorgaan. Echter dan geldt: nieuw beleid wordt alleen gefinancierd als er iets anders stopt ('oud voor nieuw').
- Investerings die vóór de coalitievorming niet starten, stellen we uit. Alleen projecten die daadwerkelijk zijn begonnen gaan door.
- Bij onverwachte (negatieve) financiële tegenvallers hanteren we deze volgorde voor oplossingen:
 1. Eerst zoeken we oplossingen binnen het kernthema.
 2. Daarna binnen de portefeuille.

Bij de aanpak van de te realiseren bezuinigingen voor de begroting 2026 willen we twee paden bewandelen.

1. We gaan reflecteren op het bezuinigingsproces van vorig jaar. De in die begroting ongebruikt gebleven ideeën, denkrichtingen en trends gaan we opnieuw analyseren, kritisch bekijken en mogelijk alsnog opvoeren in de begroting. Analoog aan de systematiek die in die begroting werd toegepast en waarvoor u de kaders meegaf. (zoals weergegeven hierboven)
2. Daarnaast maken we wederom gebruik maken van de methodiek van de Ladder van Lodewijks. Dat betekent dat we in de volgorde van deze methodiek bezuinigingsvoorstellen onderzoeken: 1. Doelmatiger werken. 2. Anders organiseren. 3. Vertragen van projecten. 4. Heroverwegen van taken. 5. Het vergroten van de lastendruk. 6. Maatregelen die de inkomens van kwetsbare mensen raken. Hierbij zij opgemerkt dat er een noodzaak lijkt te bestaan om in deze begroting meteen al hoger op de ladder te springen omdat de eerste stappen door de voorgaande bezuinigingsoperaties inmiddels redelijk opgedroogd lijken. Dat heeft consequenties. Dat betekent dat de bezuinigingsvoorstellen in de begroting 2026 pijnlijker zullen zijn dan voorgaande jaren en mogelijk meer de kern van coalitieafspraken zullen raken.

Op basis van deze methodieken zullen wij middels ons begrotingsvoorstel een pakket aan bezuinigingen aan u voorleggen met de bedoeling om uiteindelijk een sluitende begroting aan onze toezichthouder te kunnen overleggen.

Overzicht van het verdere begrotingsproces

Nadat op 10 juni in de commissie Economie Bestuur Financiën en op 25 juni in de gemeenteraad, het debat heeft plaatsgevonden over deze Kaderbrief, staan de kaders vast voor ons als college op basis waarvan we de nieuwe begroting kunnen samenstellen. Zoals elk jaar ontvangt u rond 1 oktober van dit jaar de conceptbegroting en beschikt u over de stukken waarmee u het debat en de besluitvorming kunt voorbereiden voor de algemene beschouwingen op woensdag en donderdag 5 en 6 november a.s.

Conform afspraak sturen wij na besluitvorming de vastgestelde begroting voor 15 november naar onze toezichthouder, de provincie.